

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Studiul Statisticii, de d-l Locot. Dr. G. D. Danielopol ;

JURISPRUDENȚĂ :

Inalta Curte de casație secția I: Locot. Col. E. D. Andreescu cu Primărio București ;
Idem secția II: Corporația Tinichigiilor cu Pintzer Anton (contravenție la legea Meseriilor) ;
Idem : Albert Schwartz (contravenție la reg. comunale) ;
Curtea de apel București s. II: Primul-procuror al Trib. Ilfov, apel în afacerea turburărilor meseriașilor ;

STUDIUL STATISTICEI

CAPIT. I

Introducere

Un curs de Statistică tipărit, lipsește cu desăvârșire în țara noastră, și, pentru acest motiv, m'am și hotărât a da publicității un atare Curs care să apară, neîntrerupt, în revista *Curierul Judiciar* până la terminarea întregii materii. Prin acest procedeu, sper că, voi ajută întru cât-va pe specialiști, și mai cu seamă, pe tinerii studenți ai Școalei Superioare de Științe de Stat, cari, mai târziu, devin specialiști în această materie. În asemenea împrejurări încep dar a și scrie.

Definițiunea statisticeii

Cuvântul *Statistică*, derivă de la verbul grecesc *Statizein*, cuvânt ce corespunde verbului nostru *a stabili*, *a constata* și care fiind legat de rădăcina sanscrită *sthas*—*a așeza*, *a fixa*, ne dă tocmai cuvântul care denumește știința noastră, și care corespunde exact cu cuvântul latin : *statuere*, german *Statten*, englezesc *to stay* și rusesc *staiu*, toate având aceeași însemnare.

Statistica este știința, care, din observațiunea succesivă și numerică a diferitelor fapte implinite, cari fiind comparate între ele, deduc situațiunea generală a unei stări de lucruri după care în urmă se poate formula o regulă generală, ce se aplică tutulor faptelor care au acelaș caracter comun. În asemenea condițiuni dar, se poate creea o statistică comercială, o statistică juridică, o statistică criminală, o statistică agricolă și tot ast-fel cele medicale, farmaceutice, etc. Tot ast-fel, în mare, se poate făuri o statistică generală a unei țări și chiar a unui continent.

Ca aplicațiune, Statistica a fost cunoscută tutulor popoarelor vechi, ca știință sistematică, însă, ea datează din sec. XVIII și se poate spune cu precizie chiar, că onoarea aceasta de a o fi sistematizat, se datorește lui *Achenwall* (fin. sec. XVIII) care, cu probabilitate, a și denumit-o cu cuvântul *Statistică*.

Un alt scriitor, *Charles Dupin*, zice că Statistica are de bază, colecțiunea tutulor rezultatelor adunate din observarea obiectelor similare cari pot fi trebuincioase membrilor societăței. *Ledru-Rollin* spune că această știință observă numai numerele, nu caută de loc scopul moral. *L. Jourdan*, spune că din statistica judiciară se observă foarte bine că, cei cari vin mai des la eșafod, sunt mai cu seamă analfabeții.

Istoricul și diviziunea statisticeii

Pentru ca să putem înțelege bine această știință așa precum fie-care scriitor a conceput-o, este nevoie cred și chiar de datorie pentru cei ce se îndeletnicesc cu acest studiu, să cunoaștem, pe cât ne este posibil, statisticianii fondatori și ast-fel ne vom putea da seama și de puterea lor de concepțiune.

După cum am spus mai sus, *Achenwall*, care a fost, în sec. XVIII, profesor de drept public la Universitatea din Goettinghen și a denumit această știință, — o definește ast-fel : «Cunoaște-

rea amănunțită a situațiunei (status) respective și comparative a fie-cărui stat».

Achenwall (Godefroy) născut la Flbing (1719) în Prusia, a fost unul dintre cei mai mari statisticieni și economiști germani. Studiile sale făcute asupra istoriei popoarelor și asupra economiei politice, l'a condus de a creat știința nouă a statisticeii. Operile sale mai principale sunt: Elemente de statistică ale principalelor state europene (Éléments de la statistique des principaux états de l'Europe) și Principii de economie politică (Principes d'Economie politique). El a murit în anul 1772, în Goettinghen unde a și profesat.

Schloezer (August-Ludovic) născut la Iagstadt (Hohenlohe) în anul 1737 și mort la 1809. A fost demnul urmaș al lui Achenwall atât la Universitate cât și în concepțiunea acestei științe. El spune că scopul statisticeii este de a se cunoaște, ori, a se face a se cunoaște toate obiectele din care se compune puterea unui stat, că istoria este statistica în mișcare, iar statistica, istoria stând pe loc. Schloezer s'a ocupat și cu studiul limbilor, — a fost la început profesor la Stockholm de unde, în urmă, a plecat la Petersburg, unde, povățuit de Müller (historiograf al Rusiei), s'a pus în serviciul acestui imperiu (1761). Sub Catherina II, a scris istoria veche a Rusiei. Tot din cauza lui Müller, la 1767, a fost nevoit a părăsi marele imperiu și a se stabili la Goettinghen, unde a urmat predecesorului său. Printre numeroasele lui scrieri putem cita: Introducere la istoria nordului (introduction à l'Histoire du Nord, 1771), istoricul minelor și al Rusiei (Histoire des mines et de la Russie 1791), etc.

Și fiul său, Ludovic Schloezer (1774—1831), l'a urmat intru cât-va pe terenul acestei științe și al economiei politice. Scriitorii ce au urmat, au dat alte concepțiuni statisticeii și au lărgit cadrul ei, adăogându-i încă geografia și economia politică, în domeniul ei, fapt care astăzi nu se mai poate admite, fiind-că geografia și economia politică sunt acum științe cu totul independente de statistică, dar cari, ca accesoriu, îi servesc atât la cunoașterea studiului cât și la aplicațiunea ei.

Villermé (Ludovic) 1782 — 1863, născut și mort la Paris, doctor, militar și mai târziu statistician, a definit statistica ast-fel: «la statistique est l'exposé de l'état de la situation ou, pour employer l'expression d'Achenwall, de tout ce qu'on trouve d'effectif dans une société politique, dans un pays, dans un lieu quelconque Mais, cet exposé, dégagé d'explication, de vues théoriques, de tout système, et consistant, pour ainsi dire, en un simple inventaire, doit être ré-

digé de telle façon que l'on compare aisément tout les résultats et que les effets généraux des institutions, le bonheur ou le malheur des habitants, leur prospérité ou leur misère, la force ou la faiblesse d'un peuple puissent s'en déduire».

Din toate definițiunile date de autori statisticeii, cea mai bună și cea mai corectă cred că este cea dată de Moreau de Jonnés în cursul său de elemente de statistică și care o definește astfel: «Statistica este știința faptelor sociale, exprimate prin termene numerice (la statistique est la science des fait sociaux exprimée par des termes numériques)».

Villermé a scris: Sur la distribution de la population française par sexe et par état civil, 1834; des associations ouvrières, 1848; considérations sur les tables de mortalité, 1853. A fost ales membru al Academiei de științe morale și politice, 1823.

Quételet (Lambert-Adolphe-Jacques), matematician și statistician, născut la Gand la 1796 și mort la Bruxelles la 1874. La etatea de 18 ani a fost numit profesor de matematici. Voiajând mult prin țări străine, a dobândit un număr colosal de cunoștințe, pe cari în urmă le-a complectat și clasat metodic cu cunoștințele trimise lui de statisticienii și ast-fel a ajuns să fie, după cum spune Flechey, creatorul statisticeii morale. Până la el, nici un scriitor nu s'a ocupat cu statistica populațiunei, industriei, agriculturii, etc., ci numai de clasificarea obiectelor materiale cari corespundea unor necesități fizice a omului său a fenomenelor naturale. Intre multele lui lucrări, a scris: «Sur la statistique morale, 1848; statistique international, 1865».

Poisson (Siméon-Denis) 1781—1840. Se ocupa cu matematica fenomenelor abstracte și este autorul următoarelor opere: Traité de mécanique; Théorie du calcul des probabilités. Sustinea, că viața nu este bună de cât numai a face 2 lucruri: 1) a face matematică și 2) a profesa această știință.

Maurice Block (1816) născut la Berlin, din părinți protestanți, iar nu israeliți, cum se pretinde de unii. A fost statistician, economist. A ocupat demnitatea de sub-șef de biuroș al statisticeii generale din Ministerul Agriculturii și al Comerțului. A scris următoarele opere: Des charges de l'agriculture dans les divers pays de l'Europe (1850); Etat du bétail, en France; Statistique de la France comparée avec les divers Etats de l'Europe (1862).

Moreau de Jonnés, statistician francez, născut la Rennes în 1778 și mort în Maiu 1870, la etatea de 15 ani s'a angajat ca voluntar în armată. S'a luptat la Toulon, la Quiberon (1795),

apoi a fost în Antile (insule), Irlanda și ca oficer a luat parte în expedițiunea de la Saint-Domingo. A ajuns șef de stat major, după care apoi căzu prizonier în mâinile englezilor (1809) până la 1815, când își recăpătă libertatea.

Atunci părăsi armata și se făcu cunoscut lumii prin diferite memorii și scrieri, conținând, observațiunii relative la: geologie, topografie, științi naturale și asupra climatei din insula Martinica. În astfel de împrejurări, la 1816, a fost numit membru corespondent al Academiei de științi, când a și început serios a se ocupa de statistică și când Thiers fu numit ministru de comerț, îl însărcină pe dânsul cu conducerea lucrărilor și publicațiunilor a Statisticii generale a Franței. A scris: *Éléments de statistique, comprenant les principes généraux de cette science et un aperçu historique de ses progrès; Statistique de l'agriculture de France, avec sa production actuelle, comparée à celle des temps anciens et des principaux pays d'Europe; Statistique des peuples de l'antiquité.*

CAPIT. II

Diviziunea Statisticii

Nu se poate zice că există o diviziune imutabilă a acestei științi, noi, în tot cazul, o vom diviza în două părți, cari în urmă, vor fi susceptibile de o nouă subîmpărțire. Așa, putem spune că există:

- 1) *O statistică propriu zisă, și*
- 2) *O statistică matematică.*

Statistica propriu zisă, se ocupă cu culegerea și gruparea metodică, a evenimentelor sociale, cari, sunt susceptibile de a fi exprimate numeric.

Statistica matematică, denumită încă și morală, se ocupă cu calculul probabilităților, și urmărește scopul ca să determine toate șansele după care se poate stabili o întâmplare, cu alte cuvinte, de a formula probabilitățile calculabile ale evenimentelor umane.

În statistica morală, care nu este de cât o aplicațiune a statisticii matematice, se caută, ca prin calcule, să se determine fenomenele morale a speciei umane.

CAPIT. III

Metodele întrebunțate de statistică pentru a-și putea aduna materialul necesar studiului ei

Metoda expunerilor, numită încă și metoda naturală, este denumită ast-fel de Moreau de Jonnès și este singura care poate să aducă foloase în viitor acestei științi. Ea nu cere calcul, este cât se poate de simplă, și de aceea, chiar azi, ea are preponderență peste toate cele alte metode. Prin ea, culegem datele statistice, una

câte una, așa precum faptele se succed în mer-sul zilei, și aceste date cari nu sunt de cât niște numere, alcătuiesc faptele sociale, așa precum cine-va își propune a le cunoaște, a le grupa, coordona și la trebuință, a le reduce în așa fel, în cât, rezultatul căpătat să fie cât se poate de simplu și exprimat printr'o formulă. Formula trebuie să coprindă în ea, tot ce este comun faptelor observate, ce ne am propus a cunoaște. *Secolul, a fost luat ca unitate de timp pentru diferitele observațiuni făcute în domeniul științelor, fără a se fi recurs la adevăratele avantagii ce ni le dă această metoadă, a statisticii. Urmând dar prin această metoadă înregistrăm printr'o ordine desăvârșită, toate faptele și fenomenile numerice cari se rapoartă la un anumit subiect. Această metoadă, a cărei aplicație, datorită lui Iussien, în stabilimentele de bine-faceri și la închisori, va lua, ca unitate, bolnavii spitalelor ori numărul deținuților din închisori, și numai apoi se face istoricul destinului lor (viitorului), observând faptele ce se referă la ei, zi cu zi, lună cu lună, an cu an, dând ast-fel, la urmă, prin acest procedeu, mișcarea și situațiunea fie-cărui stabiliment. Tot ast-fel, în comerț, în industrie, în manufactură și în ori-ce branșe de activitate omenească, fie-care fel de exploatare, va da o unitate statistică absolută. Ca consecință, materiile prime, fabricatele, valorile, cantitățile, numărul lucrătorilor, lefurile lor, mașinele și tot ce face parte dintr'un stabiliment al fabricii, sunt enunțate, rând pe rând, una câte una, apoi grupate fabricile pe specialități, ajungem să reprezentăm în tablouri, unitatea speciei statistice din localitate, raportată la natura fabricatelor din fie-care stabiliment în parte. Statistica făcută conform acestei metode, ne dă *realitatea* și ne arată cu prisosință foloasele aduse de ea.*

Metoda prin inducțiune

Prin această metoadă, obținem rezultatele statistice, prin ajutorul calculului care ne dă beneficiul căutat. Așa dar, obținând faptele sociale prin expresiuni numerice, însemnează a ne servi de aritmetică și algebră, cari, prin niște întrebunțări cât se poate de practice, la un număr restrâns de fapte observate, prin analogie, proporționalitate și probabilitate,—se ajunge a se stabili *indirect*, anumite fapte sociale, cari nu pot reprezenta realitatea și care nu este de cât scopul principal care îl urmărim.

Această metoadă a fost numită de către Moreau de Jonnès, metoda prin inducțiune, metoadă care a fost numită de Jean-Baptiste-Say, *Aritmetica politică.*

Dacă prima metodă este mai perfectă, trebuie

să recunoaştem însă, că aplicaţiunile ei, prezintă mult mai mari dificultăţi, de cât în cazul când am întrebuiţta ultima metodă. În acest sens, iată ce zice *Garnier* în opera sa, *Elements de statistique*. «La méthode d'induction, ne présente pas les difficultés de la méthode naturelle, mais aussi elle offre infiniment moins de garantie; et c'est tout au plus si les résultats auxquels, elle conduit doivent être considérés comme des informations sommaires. Dans cette méthode, on fait un fréquent emploi du procédé de la règle de trois ou des calculs analogues pour arriver, d'un petit nombre de faits connus, à des totaux et à des résultats que l'on cherche; mais on conçoit que ce petit nombre de faits, si bien observés qu'on les suppose, n'aboutissent que bien rarement à donner l'expression exacte de l'ensemble des faits qui se produisent sur une certaine échelle de population, de temps ou de produits».

La începutul sec. XVIII, *Vauban*, întrebuiţta şi el această metodă. El a calculat producţiunea agricolă şi venitul Franţei, bazat fiind numai pe cercetări făcute într'un număr restrâns de localităţi. *Lavoisier*, (1790) a dedus din numărul căruţelor existente, întinderea pământului agricol, producţiunea şi consumaţiunea Franţei. *Lagrange*, a calculat consumaţiunea nutritivă a întregii populaţiuni franceze, după cea a soldatului, făcând calculul că, $\frac{1}{5}$ parte din locuitori, nu are vârstă de 10 ani şi că 2 copii şi o femeie, consumă cât un adult. Tot ast-fel, *Necker*, pentru a face recensământul general al noilor născuţi, a adoptat raportul de un nou născut la $\frac{35}{4}$ locuitori. *Chaptal*, în 1818, a calculat tot terenul arabil ce se poate cultiva arându-l, tot ast-fel a calculat terenul viilor, păşunilor şi al pădurilor luând $\frac{1}{7}$ parte din teritoriul cadastrat, şi, plecând de la ipoteza că cele alte $\frac{6}{7}$ părţi erau identice cu cea întâi, atât în natura solului cât şi în destinaţiunea proprietăţilor, închipuire care este cât se poate de false.

Cu ocazia aplicaţiunei metodei prin inducţiune, iată ce zice *Moreau*:

«Cet exemple de la méthode d'induction montre comment des hommes recommandables se laissent entraîner sur la pente qui conduit du connu à l'inconnu, et comment pour la satisfaction de compléter quelques chiffres vrais par des chiffres deduits, spécieux et trompeur, ils s'exposent à la dure alternative de faire douter de leur sincérité ou de la rectitude de leurs jugements».

CAPIT. IV

Întrebuiţarea mediilor în statistică

În statistică, întrebuiţarea mediilor este foarte deasă. Aproape nici o operaţiune nu se poate

face până ce, statisticianul, nu stabileşte media faptelor observate. Chiar şi atunci când se fac observaţiunile preliminare, se ţine în seamă foarte mult de rezultatele mediilor observate. Se poate spune că, întrebuiţarea mediilor, formează o a treia metodă care serveşte statisticianului ca să culeagă faptele necesare. Procedeu acesta se întrebuiţează mai ales când nu voim să căutăm justea maximă şi minimă a unor fapte cu caracter statistic. Metodul acesta, așa zis, quasi-metod, simplu şi cât se poate de expeditiv, va fi întrebuiţat de observatorul primordial, însărcinat cu culegerea datelor statistice cât şi de însuşi statisticianul, în lucrările sale de mică însemnătate şi care nu cer multă precizie.

Quetelet, în lucrarea sa *lettres sur la théorie des probabilités*, arată cum teoria probabilităţilor foloseşte statisticianului. Acest scriitor dă 2 înţelesuri calculului mediilor, ast-fel:

Se socoteşte un timp repetat de zece ori, şi timpul ast-fel socotit, dă un rezultat diferit unul de altul. Se poate ajunge la acelaş rezultat, măsurând consecutiv zece momente. În ambele cazuri, media, se calculează prin unul şi acelaş metod, dar, întâia medie nu este de aceeaşi natură cu a doua (medie).

Ast-fel, *Quetelet*, găseşte că numai în prima operaţie se găseşte media adevărată. La cea de a doua operaţiune el îi dă numirea de medie aritmetică, fiind-că nu reprezintă că există ceva real, ci, sub o formă abstractă, dă o idee relativă la mai multe lucruri, care se referă, în special, la media lor, lucrurile fiind absolut distincte de şi sunt omogene.

Câte odată, calculul mediilor, se obţine şi alt-fel, luând de bază elemente şi mai distincte, şi, cu toate acestea, rezultatul obţinut merită a fi luat în seamă, de oare-ce ne prezintă un folos suficient, așa, *Quetelet*, ne dă, ca exemplu, *calculul etăţii medii*, pentru-ca, în urma, să ne dea viabilitatea umană ce se caută. În acest calcul, se socoteşte mai întâi, etatea indivizilor cari trăesc în condiţiuni diferite, precum ar fi etatea oame-nilor adulţi şi decî a acelor în stare de a procrea, apoi luându-se în consideraţie încă şi etatea copiilor cari se găsesc încă sub puterea părintească, (patria potestas) şi zice: «qu'on enlève dix ans de la vie des pères pour les ajouter à la vie des enfants; la moyennes arithmétique restera la même. mais elles exprimera des choses bien différentes».

Așa dar, calculul probabilităţii vieţii umane decî şi tabloul de viabilitate ce va rezulta nu dă de cât un rezultat general al mortalităţii speciei umane, tabloû, care nu poate fi întrebuiţat, în calculele statistice de cât cu foarte multă băgare

de seamă, pentru, că de alt-fel, denaturăm adevărul. Făcând un studiu amănunțit asupra calculului mediilor, Quetelet a făcut niște table de probabilitate, ale căror rezultate sunt luate din observarea mediilor, adunate prin calcule numeroase, făcând, cum s'ar zice, *calculul mediei mediilor*.

Cu ajutorul acestor tabele, el a ordonat altele cari le-a denumit, *table de precizie*.

Ori-cum ar fi rezultatele date de medii, ele nu reprezintă de cât ceva fictiv, pentru motivul că *media*, va exprima cu atât mai mult adevărul, cu cât elementele din care a fost calculată ea, sunt mai apropiate unele de altele, cu cât clima unde faptele s'au petrecut, este mai uniformă.

(Va urma).

Locot. D-r G. D. Danielopol

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 12 Iunie 1907

Președenția D-lui **GHR. PEREKYDE**, Prim-Președinte

Locot. Colonel E. D. Andreescu cu Primăria București

Daune.—Cazul când daunele sunt datorite. — Decretarea unor lucrări, de utilitate publică. — Neexecutarea lor într'un timp determinat. — Dacă întârzierea administrațiunei de a executa lucrările decretate, îndrituite pe particulari cari ar urma să fie avantajați prin efectuarea acelor lucrări, a cere daune.— (Art. 998 C. civ.).

Ori de câte ori se decretează deschiderea unei strade, sau ori cari alte lucrări de utilitate publică, prin aceasta chiar legea nu impune primăriei, sau administrațiunei publice ce are a face lucrarea ca să execute acele lucruri într'un timp determinat, de unde rezultă că, dacă executarea lucrărilor întârzie, ori care ar fi obstacolul din care ar proveni, această întârziere nu poate da naștere unei acțiuni în daune din partea particularilor cari ar urma să fie avantajați prin efectuarea acelor lucrări, afară, bine înțeles, dacă nu intervin și alte împrejurări de fapt, cari să facă ca autoritatea să fie în culpă.

Decizia 226/907. — Respins recursul făcut de Locot. Colonel E. D. Andreescu contra deciziunei Curții de apel din București s. II, No. 41/907, dată în proces cu Primăria București.

Curtea,

Ascultând pe d-l advocat Em. Pantazi în desvoltarea motivului I de casare;

Pe d-l advocat P. Borș în desvoltarea motivului II de casare;

Pe d-l advocat Em. Dan în combaterea motivului I de casare;

Pe d-l advocat Victor Fotescu în combaterea motivului II de casare;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. «Violarea art. 19 din constituțiune și 480 C. civ. și greșită

aplicare a drepturilor recunoscute administrațiilor comunale prin art. 94 și 54 din legea pentru organizarea comunelor urbane și art. 1, 8 și 42 din regulamentul construcțiunei și alinieri.

«Pentru a ne respinge acțiunea ce am intentat contra Primăriei și prin urmare a ne refuza și despăgubirile ce am cerut și executarea lucrărilor pentru ca construcțiunea ce am făcut să poată avea acces complet pe Bulevard, Curtea pune principiul că și administrația comunală ca și ori care altă administrațiune publică nu este obligată să execute într'un timp determinat, fie deschiderea unei strade, fie ori-ce altă lucrare, că administrațiunea comunală nu se poate abate de la planurile de aliniere și deschideri de strade decretate și de la regulamentele de construcțiunii ori de câte ori dă autorizațiuni de construcțiunii, chiar dacă planurile de aliniere și deschideri de strade nu se execută ci constituiesc numai simple proiecte pentru viitor, că particulari au un singur drept pentru a evita pagubele ce rezultă pentru ei din executarea lucrărilor de nivelare și altele necesare pentru deschiderea stradelor anume de a nu construi de cât dupe ce se vor fi făcut de Primărie asemenea lucrări

«Judecând ast-fel drepturile proprietarilor și puterile autorității comunale, Curtea violează textele din constituțiune, din legea și regulamentele ce am citat și comite un adevărat exces de putere.

«In aceeași ocazie comite și o omisiune esențială căci am cerut să impune Primăriei obligația de a deschide Bulevardul pentru a avea liber acces la imobil în Bulevard și Curtea nu zice nici un cuvânt de această a mea cerere».

II. «Exces de putere și violarea art. 998 din Cod. civil.

In vedere de interes general Primăria Capitalei decide deschiderea unui Bulevard numit Bulevardul Goleseu, care aprobat prin inaltul decret 2112/88 s'a publicat în «Monitorul Oficial» din 6 Iulie 1888. Se face diferite exproprieri și mai multe lucrări în executarea decretului întinzându-se cu expropriere până în fundatura Crepuscului unde eă un loc și pe care aveam și o clădire comuna făcând expropriere vecinului meu Mioscu și locul meu rămânând desprejmuit despre acea latura eă am făcut cerere la 23 Maiu 1900 prin petițiunea registrată la No. 20977 ca să fiu autorizat a construi în fața locului meu spre Crepuscul o casă nouă. Pe de o parte Primăria decide în dosul acestei cereri a mele dărâmarea și exproprierea cu despăgubire precisată a casei ce aveam și de altă parte în loc de am da aceia ce cerusem 'mă acordă autorizațiunea No. 187 din 12 Iulie 1900 aflată la dosar prescriind o altă aliniere după cum cerusem. Mi se impune să construiesc o casă cu două caturi pe alinierea fațadei Bulevardului Dinicu Goleseu. Nu am făcut opunere măgulindu-mă cu siguranța foloaselor ce aveam dreptul de a spera din o construire în fața unui Bulevard ce urma să se deschidă. Am cheltuit un capital de una sută mii lei ridicând un edificiu frumos și solid care ar renta ori când cinci mii lei anual dacă un atare Bulevard ar fi în ființă.

«Din nenorocire Primăria a suspendat ori ce lucrări ulterioare de executare pentru un timp nedeterminat rămânând eă cu un edificiu absolut depreciat și în imposibilitate de al închiria, având ca fațadă a casei în loc de Bulevardul curat, pavat și luminat un maidan obscur, infect și mocirlos fără acces de eșire afară din Crepuscul, o trecătoare posibilă numai cu piciorul.

Această împrejurare m'a constrâns să reclam daune prin procesul pornit la 24 Aprilie 1904, Primăriei Capitalei, și tribunalul găsindu'mi intemeiată acțiunea o admite în parte prin sentința No. 40/906. Din nenorocire Onor. Curtea de apel din București prin decisiunea dată la 21 Ianuarie 1907 'mă o respinge pe motiv că față cu faptele sus concretizate Primăria n'a făcut de cât să exerciteze un drept al său in contra acestei decisiuni se îndreaptă recursul de față.

«Noi credem că instanța de fond cade într'o completă eroare juridică, calificând atari fapte ca licite, când ilicitatea lor răsare la evidență. In loc de a mi se învoi cum cerusem de a construi o clădire modestă și în fața Crepuscului, Primăria imi prescrie prin autorizațiunea dată, a construi o clădire mare cu alinierea la Bulevardul decretat, început și abandonat. Este atare fapt al Primăriei, un fapt licit, sau un

fapt ilicit prevăzut de art. 998 C. civ. care în sensul comun se traduce în abus al dreptului? Evident că eu construind cum mi s'a pretins și debursând un capital însemnat, iar comuna fără a se fi probat la fond o cauză de forță majoră sau un cas independent încetând de a mai deschide zisul Bulevard în vederea căreia mi s'a dat alinierea atare procedare de a fi plantat cu o clădire izolată, când cu fața în loc de Bulevard către un maidan infect, lipsit de pavaj, lumină și ceea ce este extrem grav de acces, este atingerea cea mai imediată și cea mai directă adusă drepturilor mele de proprietar și pentru care se impune o dreaptă reparațiune. Eronata caracterizare juridică dată acestor fapte, este nesocotirea regulii de drept prescrisă de art. 998 C. civ. și comiterea unui adevărat exces de putere».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că recurentul de azi, d-r L-t Colonel Andreescu, intentând acțiune în contra Primăriei comunei București, a cerut ca aceasta să fie condamnată a'î plăti ca daune suma de 30000 lei, pentru că după ce a construit casa sa pe alinierea impusă de Primărie, în Bulevardul Dinicu Golescu, pe care Primăria proectând a'î deschide, și făcând câte-va exproprieri, a încetat de a mai face vre-o lucrare pentru deschiderea numitului Bulevard, și prin acest fapt pe lângă că imobilul construit nu'î rentează atât cât 'i-ar fi produs dacă s'ar fi deschis Bulevardul, dar n'are nici acces pe Bulevard la fațada principală a casei sale ;

Că, în apel, Curtea de fond, prin deciziunea atacată, a respins acțiunea ca neîntemeiată ;

Considerând că decretându-se deschiderea unei strade, sau orî cărei alte lucrări de utilitate publică, prin aceasta chiar, legea nu impune Primăriei sau administrațiunii publice ce are a face lucrarea, ca să-și execute lucrările într'un timp determinat ;

Că de aci rezultă că dacă se întâmplă întârziere în executarea lucrărilor proectate, orî care ar fi obstacolul din care ar proveni, această întârziere nu poate da naștere unei acțiuni în daune din partea particularilor, cari ar urma să fie avantațiați prin efectuarea acelor lucrări, afară bine înțeles, dacă nu intervin și alte împrejurări de fapt cari să facă ca autoritatea să fie în culpă ;

Considerând că în specie, Curtea de fond constată că însuși recurentul d-r L-t Colonel Andreescu, a cerut să construească pe alinierea Bulevardului proectat de Primărie al deschide, iar nu pe strada Crepuscului, după cum pretinde, și că Primăria nu i-a impus să-și facă construcția cu fațada pe acel Bulevard ;

Considerând că instanța de fond, întemeindu-se pe aceste constatări, stabilește în fapt, și prin urmare în mod suveran, că Primăria nu este în culpă față de recurent, iar dacă acesta suferă din întârzierea lucrărilor proectate de Primărie, nu e de cât din imprudența lui, pentru că s'a grăbit să-și facă casă mai înainte ca Primăria să termine Bulevardul ;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt Curtea de fond, a respins acțiunea ca neîntemeiată, și prin urmare nu poate fi vorba în specie de violarea textelor de lege citate în sus arătatele motive de casare ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 16 Maiu 1907

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Corporația Tinichigiilor, etc., cu Pintzer Anton

Legea meseriilor. — Contravenient achitat în lipsa Corporației. — Opoziție. — Dacă Corporația are dreptul d'a face opoziție. — Art. 80, 81, 85, 86 și 87 din Legea Meseriilor.

Comitetul unei Corporațiuni nefiind o simplă parte civilă într'un proces de contravenție de-

ferit judecătoarei Judecătorului de Ocol, ci el având dreptul d'a putea exercita chiar acțiunea publică pentru toate contravențiile prevăzute de legea meseriilor, are prin urmare și dreptul d'a face opoziție atunci când un contravenient a fost judecat și achitat în lipsa sa ; căci, este de principiu că părțile din proces pot uza de toate căile de reformare ale hotărîrilor, când un text expres de lege nu le ar ridica veri unul din căile de atac, și legea meseriilor nu conține nici un articol care să ridice acest drept.

Decisia No. 993/907. — Casată, în urma recursului făcut de Corporația Tinichigiilor, etc., cartea de judecată a judecătoriei ocolului 6 București No. 202/907.

Curtea,

În lipsa recurentei Corporații ;
Ascultând pe d-l procuror P. Sadoveanu în concluziuni ;

Asupra motivului 1 de casare :

I. «Rău ni s'a respins opoziția ca inadmisibilă, într'un după art. 74 legea judecătorilor de ocoale termenul de opoziție este de 5 zile pentru ambele părți ; că noi, partea civilă, n'am fost înlăturată de la acest drept reese și din art. 75 din zisa lege, care spune că : părțile au drept de apel 10 zile de la comunicarea hotărîrii când au fost lipsă, etc., astfel că legiuitorul n'a înțeles să ne excludă pe noi de la acest drept, căci alte părți nu sunt în proces, de cât inculpatul și reclamantul».

Având în vedere că Pintzer Anton, fiind dat judecătii pentru că a contravenit dispozițiilor art. 36 din legea organizării meseriilor din 5 Martie 1902, judecătorul ocolului VI, la care afacerea fusese trimisă în urma primei casări, a aștit pe contravenient în lipsa comitetului corporațiunii tinichigiilor din București ; că, corporațiunea făcând opoziție, judecătorul de ocol prin cartea de judecată No. 202 din 17 Martie 1907, supusă recursului de astăzi, îi respinge opoziția ca inadmisibilă ;

Considerând însă că, este de principiu că părțile din proces pot uza de toate căile de reformare ale hotărîrilor, afară numai când un text expres de lege le ar ridica vre-unul din aceste căi de atac ;

Considerând că comitetul corporațiunii nu este o simplă parte civilă ; că, spre a asigura și mai mult executarea legii meseriilor, legiuitorul prin art. 88 a dat dreptul acestui comitet de a putea exercita chiar acțiunea publică pentru toate contravențiile prevăzute de această lege, iar prin art. 86 a dispus ca amenziile să se pronunțe în folosul corporațiunii ;

Considerând că nici un text din legea specială a meseriilor nu ridică comitetului corporațiunii dreptul de a face opozițiune contra cărților de judecată pronunțate în lipsă ; că art. 87 se ocupă numai de dreptul de apel al părților, făcând distincțiune între contravențiile prevăzute de art. 80 care se judecă de judecătorii de ocoale în prima și ultima instanță, și cele din 81 și 85 care se judecă cu dreptul de apel ;

Că, așa fiind, corporațiunea tinichigiilor era în drept a face opoziție spre a cere condamnarea contravenientului la amendă în folosul ei, și judecătorul de ocol, declarând opoziția inadmisibilă, a violat și rău interpretat legea meseriilor ;

Că, acest motiv fiind fondat și fără a mai discuta pe cel al II-lea, cartea de judecată urmează a fi casată ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 5 Iunie 1907

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

Albert Schwartz, contravenție la reg. Comunale

Contravențiune polițienească.—Călcarea dispozițiilor unei ordonanțe municipale, pentru care art. 385 c. pen., prevede pedeapsa amendei.—Dacă instanțele judecătorești poate pronunța pe lângă amendă, și pedeapsa confiscării. (Art. 16 din constituție, și art. 385 alin. 9 cod. pen.).

După art. 37 cod. penal, confiscarea fiind o penalitate, și încă de strictă interpretare, ea nu poate fi aplicată de cât acolo unde legea o prevede.

Ast-fel, art. 385 cod. penal, prevăzând numai pedeapsa amendei, pentru cei care calcă regulamentele făcute de autoritatea municipală, în baza legii comunale, instanța judecătorească chemată a judeca o asemenea contravenție, nu poate pronunța și pedeapsa confiscării, fiind contrarie art. 16 din constituție.

Decisiunea No. 1163/907. — Casată, în urma recursului făcut de Albert Svartz, cartea de judecată a Judec. ocol. I, Craiova, No. 1360/907.

Curtea,

În lipsa recurentului;

Ascultând pe d-l Procuror St. Stătescu; și

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 385 cod. pen., de oare-ce acest articol nu prevede de cât pur și simplu condamnarea la amendă, iar nu și confiscarea mărfurilor, de cât numai când este vorba de artificii și alte materii posibile».

Având în vedere că recurentul a fost dat în judecată ca contravenient la ordonanța Primăriei urbei Craiovei, prin faptul că a cumpărat ouă de pe pețele publice ale orașului, spre a le exporta în streinăătate, fapt prohibit de această ordonanță, și care prevede în acelaș timp că, contravenienții vor fi supuși judecății, iar marfa li se va confisca;

Având în vedere că judecătorul ocolului I, Craiova, prin cartea de judecată No. 1360, din 12 Aprilie 1907, atacată în recurs, condamnă pe recurent, în baza art. 385, alin. 9 cod. pen., la cinci lei amendă, ordonând în acelaș timp și confiscarea oulor, în folosul Primăriei;

Considerând că art. 16 din constituție, prevede că nici o pedeapsă nu poate fi înființată și nici aplicată, de cât în puterea unei legi; că, așa fiind, regulamentele făcute de puterea executivă sau autoritatea municipală, pentru a înlesni și explica aplicațiunea legilor, nu pot prevedea în ele nici o penalitate, iar în cas când asemenea regulamente ar coprinde vre-o pedeapsă, ea nu poate fi aplicată de instanțele de represieune, ca fiind contrarie constituțiunii;

Considerând că confiscarea, conform art. 37 cod. pen., fiind o penalitate, și încă de strictă interpretare, urmează că ea nu poate fi aplicată de cât acolo unde legea o prevede;

Considerând că în specie art. 385 cod. pen., prevede numai pedeapsa amendei, pentru cei care calcă regulamentele făcute de autoritatea municipală în baza legii comunale, așa că judele de ocol aplicând și pedeapsa confiscării, a nesocotit sus arătatele dispozițiuni constituționale, și a violat art. 385 cod. penal.

Pentru aceste motive, casează, etc.

Audiența de la 4 Septembrie 1907

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

C. Simionescu, contestație la executare

Contestațiune.—Dacă pe calea contestațiunii la executare se poate discuta tardivitatea unui apel atunci când este stabilit că contestatorul a fost față la judecata fondului, și decisiunea pronunțată în fond n'a fost supusă recursului. (Art. 198 Pr. penală).

Cestiunea tardivității sau netardivității unui apel, nu poate fi repusă în discuțiune pe cale de contestație, la executare de oare ce asupra acestuia punct există autoritate de lucru judecat atunci când este stabilit că contestatorul a fost față la judecata în fond, iar decizia pronunțată atunci nu a fost atacată pe calea recursului în casație.

Decisiunea No. 1852/907. -- Respins recursul făcut de C. Simionescu contra deciziei Curții de apel din București, s. II. No. 747/907.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Carpen în desvoltarea motivului de casare;

Pe d-l Procuror P. Sadoveanu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Curtea comite o eroare grosieră de fapt când constată că apelul e tardiv și îl respinge ca atare, de oare ce copia după sentința onor. Trib. Prahova mi s'a înmănat la 5 Noembrie 1906, dată care se vede pe dovada iscălită de mine, iar apelul meu e înregistrat pe ziua de 6 Noembrie 1906, deci a doua zi, violând în mod vădit art. 198 C. penal».

Având în vedere că prin decizia supusă recursului Curtea din București, s. II, a respins contestația făcută de recurent la executarea deciziunii acelei Curți cu No. 458 din 1907;

Având în vedere că recurentul a invocat la Carte, ca motiv de contestație, împrejurarea că n'a fost bine citat pentru ziua când s'a pronunțat decizia cu No. 458 din 907;

Considerând că Curtea, pentru a respinge contestația, constată din verificarea lucrărilor din dosar că recurentul a fost față când s'a pronunțat decizia cu No. 458 și că dânsul a pus concluziuni în instanță;

Considerând că recurentul invoacă azi pentru prima oară motivul că rău i s'a respins apelul ca tardiv prin decizia cu No. 458, de oare ce Curtea a făcut un calcul greșit de la comunicare;

Considerând că chestiunea netardivității apelului nu poate fi repusă în discuție pe cale de contestație la executare, de oare-ce asupra acestui punct există autoritate de lucru judecat în mod definitiv prin decizia No. 458, care s'a dat în mod contradictor cu contestatorul și care n'a fost atacată de dânsul pe calea recursului în casație;

Că, contestatorul ar putea invoca pe calea contestației numai nulitatea sau neregularitatea vre-unui act de procedură ce l'ar fi vătămat, iar nici de cum judecata eronată făcută cu ocazia judecării fondului procesului;

Că ast-fel fiind, motivul de casare este neadmisibil ca motiv de contestație, și deci că să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. II

Audiența de la 8 August 1907

Președenția D-lui EM. ANASTASIU, Consilier

Decizia corecțională No. 959

Ultragiiu. — Cuvinte și gesturi ofensătoare adresate unui magistrat în exercițiul funcțiunei. — Procurorul tribunalului. — Competința generală a lui de a constata toate crimele și delictele săvârșite în gări. — Dreptul procurorului de a constata nu numai flagrantul delict de crimă, ci și când flagrantul ar fi un delict. — Procesul-verbal încheiat de procuror și contrasemnat de un sub-comisar. — Validitatea lui. — Art. 183 c. pen.; art. 21, 31 și 41 pr. pen. penală și art. 35 din legea exploatărei căilor ferate).

1) *Faptul unor inculpați de a fi adresat unui magistrat în exercițiul funcțiunei sale cuvinte și gesturi ofensătoare, constituie delictul de ultragiiu, iar nu cel de rebeliune, întru cât nu a avut loc nici un atac sau rezistență cu violențe în contra aceluia funcționar.*

2) *Procurorul tribunalului are competența generală de a descoperi și urmări toate crimele și delictele comise în circumscripția sa și, prin urmare, și în gări; că, dacă legea pentru exploatarea căilor ferate, prin art. 35 dă și în competența șefilor de gări anchetarea în caz de crime și delictes săvârșite în gări sau pe liniile căilor ferate, prin aceasta nu se știrbește dreptul procurorului, ci se face o înlesnire mai mult pentru dovedirea faptelor delictuoase, întru cât acești funcționari se găsesc în localitate și în măsură a le constata.*

3) *Procurorul tribunalului are calitatea de a constata nu numai flagrantul delict de crimă ci și atunci când flagrantul ar fi un delict, de oare-ce rațiunea care a dictat pentru a-i da dreptul de a face instrucția în materie de crimă, și care este aceea de a nu dispărea probele și de a nu se șterge urmele crimei, există și în caz de delict.*

4) *Enumerația făcută de art. 41 pr. pen. nu are un caracter limitativ ci enunciativ, așa că e valabil un proces-verbal încheiat de procuror, când e contrasemnat de sub-comisar, căci și acesta este un ofițer al poliției judiciare.*

Curtea,

Ascultând pe d-l procuror Al. D. Opreșcu în concluziuni;

Pe d-nii avocați Curpen și Dimcescu în combateri; Deliberând,

Asupra apelului făcut de d-l Prim-Procuror al trib. Ilfov contra sentinței cu No. 937/907 a aceluiaș tribunal secția III, prin care Ilie Ivan Datcof, Constantin Popovici zis Daschievici, Nae Georgescu, Gheorghe Cristescu, Gheorghe Tache Ene, Iordan Ionescu, Gheorghe Marinescu și Cristache Anghelescu sunt achitați de delictul de rebeliune și Ion C. Frimu atât de acest delict cât și de cel de ultragiiu;

Având în vedere actele din dosar, concluziunile d-lui procuror și apărarea inculpaților;

Având în vedere că din procesul-verbal încheiat de d-l Prim-Procuror în ziua de 31 Iulie 1907 se constată că în acea zi mai mulți meseriași între care și inculpații se duseseră la gara de nord pentru a petrece pe un tovarăș al lor. Anagnoste, care era să fie expulzat; că ei cu acea ocaziune devenind turbulenți, d-l Prim-Procuror care se găsea în localitate a pus în vedere sub-comisarului de serviciu a interveni și văzând că acesta nu ia nici o măsură a interveni chiar d-sa declinandu-și calitatea, la care inculpații au răspuns prin cuvinte necuviincioase ca: «nu ne pasă de procuror»; «nu ne speriem de autorități», cuvinte însoțite și de amenințări cu degetul;

Considerând că faptul inculpaților de a fi adresat

unui magistrat în exercițiul funcțiunei sale cuvinte și gesturi ofensătoare constituie delictul de ultragiiu și nu cel de rebeliune, întru cât nu a avut loc nici un atac sau rezistență cu violență prin fapt în contra sus zisului funcționar;

Că așa fiind este loc a se face aplicarea art. 183 c. p. asupra căruia s'a dat cuvântul apărării și care text citit în ședință publică zice: Art. 183. «Ultragiiu făcut prin cuvinte, gesturi sau amenințări în contra ori-cărui cetățean însărcinat cu forța publică în exercițiul său cu ocaziunea funcțiunei sale se va pedepsi cu închisoare de la 15 zile până la două luni sau cu amendă de la 26 până la 100 lei»;

Având însă în vedere că inculpații în apărare au susținut că Primul-Procuror nu era competent a instrumenta în raionul gărei, de oare-ce pe de-o parte numai șeful gărei potrivit art. 35 din legea pentru exploatarea căilor ferate avea competența de a instrui acolo iar pe de alta că nu era nici flagrant delict de crimă cum zice art. 31 pr. pen.;

În ce privește primul punct:

Având în vedere că potrivit art. 21 din pr. p. procurorul tribunalului are competența generală de a descoperi și urmări toate crimele și delictes comise în circumscripția sa și în gări cum este în cazul de față;

Că dacă legea pentru exploatarea căilor ferate prin art. 35 dă și în competența șefilor de gări anchetarea în caz de crime și delictes comise în gări și pe liniile căilor ferate prin aceasta nu se aduce nici o știrbire dreptului procurorului, ci se face numai o înlesnire pentru dovedirea faptelor delictuoase întru cât acești funcționari se găsesc în localitate și mai în măsură a le constata; Că ceva mai mult, ei depunând jurământul de agenți ai poliției judiciare înaintea procurorului tribunalului trebuie a fi socotiți ca auxiliari ai acestuia și în așa caz conform art. 49 pr. pen. a subordona competența lor acelia a procurorului;

În ce privește al doilea punct:

Considerând că deși art. 31 vorbește numai de flagrant delict de crimă, din aceasta însă nu se poate deduce că procurorul nu ar avea aceeași calitate și când faptul flagrant ar fi un delict, de oare-ce rațiunea care a dictat pentru a-i da dreptul de a face instrucția în materie de crime și care este de a nu dispărea probele și a nu se șterge urmele crimei, există și în caz de delict;

Că afară de aceasta există un text de lege art. 185 pr. p. din care rezultă în mod destul de clar acest drept și în materie de delict, de oare-ce în acest text de lege care este relativ la dovada delictes se vorbește de procesele-verbale încheiate de procuror în o asemenea materie, lucru ce nu ar fi făcut de sigur dacă nu ar avea calitatea de a instrumenta;

Că așa fiind obiecțiunile ridicate de apărare sunt cu totul nefondate;

Având în vedere că inculpații au mai susținut în apărare că procesul-verbal încheiat de d-l Prim-Procuror ar fi nul, de oare-ce nu este semnat cum cere art. 41 pr. p. de comisarul respectiv;

Având în vedere că din enumerația făcută în citatul articol se vede că legiuitorul a voit ca procesul-verbal al procurorului să fie contrasemnat de un ofițer al poliției judiciare competente a lucra în localitate și numai în lipsă de ei de 2 martori;

Că fiind acesta scopul legei nu trebuie a da acelei enumerații un caracter limitativ, ci enunciativ și prin consecință a socoti procesul-verbal ca bine contrasemnat și de sub-comisar întru cât și acesta este un ofițer al poliției judiciare;

Considerând dar că obiecțiunile ridicate de apărare nu sunt fondate și vinovăția inculpaților este dovedită, Curtea apreciind circumstanțele în care s'a petrecut faptul găsește că este loc a se face și aplicarea art. 6) c. p.;

Că astfel fiind apelul este fondat și cată a fi admis în parte;

Pentru aceste motive, Curtea, admite etc.